

הוראות בטיחות - גפ"מ (גז בישול)

1. כללי

- א. הגפ"מ = גז פחמימני מעובה, ידוע גם בשם גז בישול.
- ב. הגפ"מ הוא תערובת של הפחמימנים: פרופן, בוטן, פרופילן ובוטילן
- ג. הגפ"מ הוא גז דליק ונדיף, שבתנאים מסוימים יכול לגרום להתלקחות ולפיצוץ באוויר החופשי או במכלים
- ד. הגז מעובה(נוזלי)תחת לחץ במכלים ומשחרר גז/אד תוך כדי פריקה לאוויר החופשי או בצינורות האספקה
- ה. הגפ"מ כבד מהאוויר ונוטה להצטבר במקומות נמוכים(תעלות , בורות , מרתפים)
- ו. הצתת תערובת הגז באוויר החופשי נעשית תוך כדי פיצוץ בנוכחות מקור חום,
- ז. ניצוץ , אש , מגעי חשמל וכד'
- ח. דליפת גפ"מ, נוטה לנוע עם כוון הרוח או זרימת האוויר
- ט. לגז ריח חריף - המעיד בד"כ על דליפה . לגפ"מ מוסיפים חומר מזהה טיפוסי(מרקפטן)
- י. בתנאים מסוימים קיים חשש כי האדם לא יבחין בריח הגז

2. מכשירים צורכי גז

על פי החוק מותרים להתקנה ושימוש אך ורק מכשירים צורכי גז המתאימים לדרישות שבתקנים הישראליים החלים עליהם.

חיבורו של מכשיר צורך גז חדש למערכת הגז, יעשה ע"י מתקין גז מוסמך.

- א. הפעלתו של מכשיר צורך גז תעשה בהתאם להוראות ההפעלה, השימוש והבטיחות של יצרן המכשיר
- ב. יש לשמור את ההוראות במקום נגיש
- ג. יש לתת תשומת לב מיוחדת לתוויות האזהרה שמודבקות על המכשיר
- ד. במכשירים צורכי גז כגון מבער, יש לתת תשומת לב מיוחדת לתקינות הצינור הגמיש ולכך שהצינור מחובר היטב לברז הביטחון / ברז הקיר ולמכשיר הגז
- ה. יש להשתמש רק בצינורות שעומדים בת"י, ולהקפיד שלא יונח עליהם דבר ושאינן דבר הגורם לחיכוך עימם
- ו. יש לוודא גישה חופשית לברז הביטחון(ברז קיר)של כל מכשיר.
- ז. **אין להשאיר מכשיר גז בפעולה ללא השגחה**
- ח. בעת השימוש במכשיר גז, יש להקפיד על אוורור מתאים ומתמיד
- ט. יש להרחיק חומרים דליקים מאזור הלהבה והכיריים
- י. בעת הדלקת מבער גז בכיריים, תנור, מחמם מים וכד', יש להקפיד לקרב גפרור או מצת בוער אל ראש המבער לפני פתיחת ברז הגז אם מבער הגז מצויד בהצתה אלקטרונית – יש לפעול עפ"י הוראות יצרן המכשיר
- יא. בעת הצתת הגז יש להרחיק את הפנים והשיער מהלהבה
- יב. אם צבע הלהבה אינו כרגיל יש לכבות את הגז ולפנות אל יצרן המכשיר
- יג. כשהמכשיר לא בפעולה, יש לדאוג לסגירת ברז הביטחון
- יד. אין להשתמש במכשיר שיש בו תקלה או ספק לגבי במקרה זה יש לפנות אל ספק המכשיר
- טו. הטיפול במכשיר יעשה ע"י גורמים מוסמכים בלבד
- טז. ברזי ביטחון, שאליהם לא מחוברים מכשירים צורכי גז, יהיו תמיד במצב סגור.
- יז. יש להימנע מעישון או מהצתה של כל אש גלויה במקום בו מאחסנים או עושים שימוש בגז

3.מכלי גז מיטלטלים

- (a) הצבת המכלים והשימוש בהם יעשו בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים שבתוקף
- (b) מכלי הגז יאוחסנו מחוץ למבנה במקום מוצל, נעול ומאוורר
- (c) אסור להציב את המכלים במקומות תת-קרקעיים או במפלס נמוך
- (d) מבלי לגרוע מדרישות החוק, התקנים ו/או חברת הגז, יש להקפיד על מרחקי הבטיחות הבאים בעת הצבת המכלים:
- א** 18 ס"מ לפחות ממקור חום
- ב** מטר לפחות מאש גלויה, ניצוצות
- ג** מטר לפחות מבורות ומשקעים שהגז יכול להיצבר בהם
- ד** מטר לפחות מפתחי בנין שמפלסם גבוה מזה של מפלס קרקעית המכלים
- ה** 3 מטר לפחות מפתחים שמפלסם נמוך מזה של מפלס קרקעית המכלים
- ו** הובלת מכלי גז תתבצע אך ורק כשהם במצב אנכי ויציב

4.התקנה ותחזוקה של מערכות וציוד גז

- א. ההתקנה והתחזוקה של מערכת גז תיעשה תמיד בהתאם לחוקים, לתקנות ולתקנים שבתוקף
- ב. ההתקנה והתחזוקה של מערכת גז תיעשה ע"י בעל תעודת מתקין גז מוסמך מחברת הגז המספקת
- ג. כל שינוי או תוספת במערכת הגז, מחייב בדיקת מומחה לצורך זיהוי סיכונים הנגרם מהשינוי
- ד. לא יבוצע כל פירוק צנרת גז, מבער גז וכד, 'אלא על ידי מי שהוסמך לכך
- ה. כל תקלה במערכת הגז ובמערכת ההתרעות לדליפת גז, תטופל מידית בתאום עם הגורם המוסמך
- ו. התקנת מאגר גז תיעשה ע"פ דרישות החוק והתקנים הרלבנטיים ובכפוף לאישור
- ז. הרשויות המוסמכות

5. בדיקה תקופתית

- הבדיקה תיעשה בהתאם להסכמי שירות בין חברת הגז לאוניברסיטה
- הבדיקה תיעשה בהתאם להוראות החוק והתקנים הקיימים, ע"י חברת הגז
- מכל מקום, יש לבצע הבדיקה ע"י חברת הגז בכל אחד מן המקרים הבאים:**
- א. בהתקנה ראשונית.
- ב. אחת ל 5-שנים בדיקה כוללת למערכת.
- ג. בכל מקרה שבו נעשה שינוי במערכת הגז.
- ד. בהחלפת ספק גז.
- אם מערכת הגז לא נבדקה ב5 השנים האחרונות יש להזמין את נציג השירות של חברת הגז לביצוע הבדיקה
- אסור להפעיל ואין להשתמש במערכת גז שלא נבדקה בדיקה תקופתית.**

6.הוראות חירום

במקרה של דליפת גז:

- א. סגור את מקורות הדליפה: ברז הגז של המכשיר, ברז הביטחון וכבה כל להבה גלויה – רק אם תוכל לעשות זאת ללא סיכון אישי
- ב. הרחק בני אדם מהאזור, שים לב לכוון הרוח והתרחק נגד כיוון הרוח, אל תמצא בענן הגז(הבלתי נראה)
- ג. אין להפעיל כל מתג חשמלי

- ד. מחוץ לאזור הדליפה – כבה אש גלויה ומנועים, סגור מקורות חשמל, אין לסגור מפסקי חשמל הנמצאים בתוך אזור הדליפה
- ה. יש לפתוח את כל הדלתות והחלונות לאורור המבנה
- ו. וודא אורור יעיל של המקום ע"י פתיחת דלתות, הימנע ממעבר הגז לחדרים אחרים
- ז. במידת הצורך יש להזעיק את שירותי הכיבוי
- ח. על דליפת גז יש להודיע מידית ליחידת הביטחון

במקרה שפרצה אש במתקן או במכשיר:

- א. שמור על קור רוח ואל תאבד עשתונות
- ב. פנה את האנשים מהחדר / מהמבנה
- ג. סגור את ברז הגז הראשי
- ד. נסה לכבות את האש בעזרת מטף אבקה לכיבוי אש או מגבת ספוגה במים
- ה. מכלי גז עלולים להתפוצץ בעת חשיפתם לאש (חום) עקב עליית הלחץ בהם
- ו. שיטת המניעה הבלעדית תהיה, התזת מים על המשטחים העליונים של המכלים
- ז. יש להזעיק את יחידת בביטחון